

PĚT RAD aneb Zaměstnanec má zákonný nárok na přestávky v práci a nepřetržitý odpočinek

§ SERIÁL DENÍKU PRÁVNÍ PORADNA

Každý z nás čas od času řeší nějakou právní otázku. Častokrát si však ani neuvědomujeme, že ona konkrétní záležitost v sobě skrývá mnohem více právních problémů a její řešení není tak jednoduché, jak se mohlo zpočátku zdát.

Je zřejmé, že zaměstnanec nemůže svou práci vykonávat v kuse po celou stanovenou pracovní dobu, ale naopak během plnění svých pracovních úkolů potřebuje přiměřenou pauzu nejen na jídlo, ale i na oddech. Stejně tak je nezbytné, aby měl zaměstnanec volno mezi jednotlivými pracovními směny, jinak by přirozené docházelo ke snížení jeho pracovní výkonnosti.

Rada první

Každému zaměstnanci musí být poskytnuta přestávka na jídlo a oddech.

Zaměstnavatel je povinen poskytnout zaměstnanci nejdéle po šesti hodinách nepřetržité práce přestávku v

práci na jídlo a oddech v trvání nejméně 30 minut, přičemž mladistvému zaměstnanci musí být tato přestávka poskytnuta nejdéle po 4,5 hodinách nepřetržité práce. Jde-li o práci, které nemohou být přerušeny, musí být zaměstnanci i bez přerušení provozu nebo práce zajištěna přiměřená doba na oddech a jídlo, tato doba se pak započítává do pracovní doby zaměstnance. Poskytnuté přestávky v práci na jídlo a oddech se nezapočítávají do pracovní doby a nelze je poskytnout na začátku a konci pracovní doby. Jestliže má však zaměstnanec při výkonu práce právo na bezpečnostní přestávku podle zvláštních právních předpisů, tato přestávka se do pracovní doby započítává.

Rada druhá

Zaměstnavatel musí respektovat ustanovení zákoníku práce o nepřetržitém odpočinku mezi dvěma směny.

Zaměstnavatel je povinen rozvrhnout pracovní dobu tak, aby zaměstnanec měl mezi koncem jedné směny a začátkem následující směny nepřetržitý odpočinek po dobu alespoň 11 hodin a zaměstnanec mladší 18 let po dobu alespoň 12 hodin během 24 hodin po sobě jdoucích. Tento nutný odpočinek může být zkrácen

až na 8 hodin během 24 hodin po sobě jdoucích zaměstnanci staršímu 18 let za podmínky, že následující odpočinek mu bude prodloužen o dobu zkrácení tohoto odpočinku.

- v nepřetržitých provozech, při nerovnoměrně rozvržené pracovní době a při práci přesčas
- v zemědělství
- při poskytování služeb obyvatelstvu
- u naléhavých opravných prací, jde-li o odvrácení nebezpečí pro život nebo zdraví zaměstnanců
- při živelních událostech a v jiných obdobných mimořádných případech

Rada třetí

Zaměstnanec má nárok na nepřetržitý odpočinek v týdnu, který musí činit alespoň 35 hodin.

Zaměstnavatel je povinen rozvrhnout pracovní dobu tak, aby zaměstnanec měl nepřetržitý odpočinek v týdnu v trvání alespoň 35 hodin. Nepřetržitý odpočinek v týdnu nesmí činit u mladistvého zaměstnance méně než 48 hodin. U nepřetržitých provozů, technologických procesů a dalších prací, které nemohou být přerušeny, může zaměstnavatel rozvrhnout pracovní dobu zaměstnanců starších 18 let pouze tak, že doba nepřetržitého odpočinku v týdnu bude činit nejméně 24 hodin s tím, že zaměstnancům bude poskytnut nepřetržitý odpočinek v týdnu tak, aby za období dvou týdnů činila délka tohoto odpočinku celkem alespoň 70 hodin. Jestliže to je dohodnuto, může být v zemědělství poskytnut nepřetržitý odpočinek tak, že bude tento odpočinek za období tří týdnů činit celkem alespoň 105 hodin, šesti týdnů činit při sezónních pracích celkem alespoň 210 hodin.

Rada čtvrtá

Práce ve dnech pracovního klidu smí být zaměstnanci nařízena jen výjimečně.

Ve dnech pracovního klidu může zaměstnavatel nařídit práci jen výjimečně. Dny pracovního klidu jsou dny, na které připadá nepřetržitý odpočinek zaměstnance v týdnu, a svátky. V den nepřetržitého odpočinku v týdnu může za-

městnavatel nařídit zaměstnanci jen výkon těchto nutných prací, které nemohou být provedeny v pracovních dnech:

- naléhavé opravné práce
- nakládací a vykládací práce
- inventurní a závěrkové práce
- práce konané v nepřetržitém provozu za zaměstnance, který se nedostavil na směnu
- při živelních událostech a v jiných obdobných mimořádných případech
- práce nutné se zřetelem na uspokojování životních, zdravotních, vzdělávacích, kulturních, tělovýchovných a sportovních potřeb obyvatelstva
- práce v dopravě
- krmení a ošetřování zvířat

Rada pátá

Práci ve dnech pracovního klidu může zaměstnanec konat pouze v omezeném časovém období.

Ve svátek může zaměstnavatel nařídit zaměstnanci jen výkon prací, které je možné zaměstnanci nařídit ve dnech nepřetržitého odpočinku v týdnu, práce v nepřetržitém provozu a práce potřebné při střežení objektů zaměstnavatele. Ve dnech pracovního klidu může zaměstnavatel nařídit jen výkon prací, které nemohou být přerušeny, a to nejvýše dvakrát v průběhu období čtyř týdnů po sobě jdoucích, uplatní-li se přesčas sjednaný v kontu pracovní doby na základě kolektivní smlouvy.

V tomto článku jsme čerpali z níže uvedených právních předpisů: Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

Rubrika 5 rad zdarma je společným projektem Deníku a internetové právní poradny Právní linka – www.pravnlinka.cz

Nepřehlédněte

Deník se po krátké pauze vrací k oblíbené rubrice Pět rad. V pondělí se v právní poradně dozvíte, jak postupovat v konkrétních situacích a čeho se naopak vyvarovat.

Příští téma: Právo na informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím

Literární soutěž

deník

Literární soutěž
NAŠE EVROPA

Naše Evropa

Zapojte se do soutěže a napište, co si myslíte o sjednocování kontinentu.

Svoje příspěvky mohou studenti přihlásit prostřednictvím formuláře na www.denik.cz/naseevropa, kde najdete bližší informace k soutěži.

Hrajte o 3 iPady mini v hodnotě 9.900 Kč

Odbor informování
o evropských záležitostech
Úřadu vlády
České republiky

10LET.EU
ČESKÁ REPUBLIKA V EVROPE